Administratīvā rajona tiesa
Rīgas tiesu nams

Lietas arhīva Nr. A42-00453-24/44
ECLI:LV:ADRJRIT:2024:0416.A420197523.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā
Rēzeknē 2024. gada 16. aprīlī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese Solvita Pujāte,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta sakarā ar /pers. A/ pieteikumu par Ekonomikas ministrijas 2023. gada 28. jūnija lēmuma Nr. 3.11-2/2023/221 atcelšanu un pienākuma uzlikšanu biedrības „Latvijas Arhitektu savienība" Sertificēšanas centram rakstveidā atvainoties pieteicējai par pārprotamās rīcības sekām.

Aprakstošā daļa

[1] Ar biedrības „Latvijas Arhitektu savienība" Sertificēšanas centra (turpmāk –Sertificēšanas centrs) 2023. gada 24. janvāra lēmumu Nr. BIS-BS-2.8-2023-1 atzīta pieteicējas /pers. A/ kompetence par nepietiekošu un atteikts izdot arhitektu prakses sertifikātu (turpmāk – sākotnējais lēmums) (*lietas 9. lapa*).

Pieteicēja sākotnējam lēmumam nepiekrita un apstrīdēja to Ekonomikas ministrijā (*lietas 23.-24., 25.-27. lapa*).

[2] Ar Ekonomikas ministrijas (turpmāk – ministrija vai atbildētāja) 2023. gada 28. jūnija lēmumu Nr. 3.11-2/2023/221 sākotnējais lēmums atstāts negrozīts; labota pārrakstīšanās kļūda, aizstājot sākotnējā lēmuma 5. punktā tekstu „2022. gada 22. novembrī" ar tekstu "2022. gada 15. novembrī"; uzdots Sertificēšanas centram organizēt pārrakstīšanās kļūdas labošanu BIS (Būvniecības informācijas sistēma); noraidīts lūgums atkārtoti izskatīt pieteicējas novērtēšanai iesniegtos dokumentus un lemt par tai labvēlīgu lēmumu; noraidīts lūgums pieteicējai atvainoties par Sertificēšanas centra pārprotamās rīcības sekām rakstiski (turpmāk – lēmums) (*lietas 11.-15. lapa*). Lēmumā norādīts šāds pamatojums.

[2.1] Pieteicējas arguments, ka sākotnējais lēmums neļauj nepārprotami izsecināt, kādas ir pieteicējai piešķirtās, apstiprinātās vai noraidītās tiesības, nav pamatots, jo no sākotnējā lēmuma rezolutīvās daļas izriet saprotama pieteicējai saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 20. marta noteikumu Nr. 169 „Būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumi" (turpmāk – noteikumi Nr. 169) 29. punktu un Sertificēšanas centra 2022. gada 25. novembra nolikuma Nr. NL03_10 „Arhitektu sertificēšanas kārtība" (turpmāk – nolikums) 5.18. punktu noraidītā tiesība saņemt arhitekta prakses sertifikātu, jo pieteicēja atkārtoti nebija nokārtojusi kompetences pārbaudi arhitektūras jomā. Līdz ar to saskaņā ar novērtējumu pieteicējas kompetence arhitektūras jomā nav pietiekama, lai saņemtu arhitekta prakses sertifikātu.

[2.2] Sākotnējā lēmuma 5. punktā ir pieļauta pārrakstīšanās kļūda datumā, kas neietekmē lēmumu pēc būtības. Tāpēc ir nepieciešams labot pārrakstīšanās kļūdu un sākotnējā lēmuma 5. punktā minēto datumu aizstāt ar datumu – 2022. gada 15. novembrī.

[2.3] Kompetences novērtēšanu arhitektūras jomā atbilstoši noteikumu Nr. 169 20. punktam un nolikuma 5.12. apakšpunktam veic kompetences pārbaudes iestādes izveidota ekspertu komisija. Sākotnējais lēmums pieņemts, pamatojoties uz Sertificēšanas centra izveidotas ekspertu komisijas novērtējumu. Ministrijai nav tiesības ekspertam dot norādes, kā tieši skaitliskā izteiksmē novērtēt pieteicējas kompetenci arhitektūras jomā. Tāpat ministrijas kompetencē nav vērtēt pieteicējas kompetenci arhitektūras jomā. Līdz ar to pieteicējas lūgums atkārtoti izskatīt tās novērtēšanai iesniegtos dokumentus un lemt par tai labvēlīgu lēmumu ir noraidāms.

[2.4] Atbilstoši Senāta atziņām (sk. *Senāta 2020. gada 7. decembra sprieduma lietā Nr. SKA-146/2020 6. punktu un tajā norādīto judikatūru*) tiesai un arī iestādei nav atkārtoti jāveic pieteicējas kompetences novērtējums arhitektūras jomā, bet gan jāpārliecinās, vai ir ievērots procesuālais taisnīgums, vai nav pārkāpts patvaļas un atšķirīgas attieksmes aizlieguma princips, tostarp vai visiem pretendentiem bija vienādas iespējas un vienādi apstākļi, kā arī vai novērtējums veikts pēc tādiem pašiem kritērijiem kā pārējiem pretendentiem.

Pieteicēja nepiekrīt novērtējuma rezultātiem punktu izteiksmē, līdz ar to ir strīds par skaitliskām vērtībām, ar kurām novērtēta pieteicējas kompetence arhitektūras jomā, nevis par to, ka attiecībā uz pieteicējas kompetences novērtēšanu arhitektūras jomā nebūtu ievērots procesuālais taisnīgums, vai tiktu pārkāpts patvaļas un atšķirīgas attieksmes aizlieguma princips, kā arī piemērots citādāks vērtēšanas process nekā pārējiem arhitekta sertifikāta pretendentiem.

Ja pieteicējai nav saprotams novērtējums skaitliskās vērtībās, tad nav jāapstrīd sākotnējais lēmums, bet jāizmanto Administratīvā procesa likuma 73. pantā noteiktās tiesības un jālūdz to izskaidrot, tostarp tajā ietverto novērtējumu.

[2.5] Pieteicēja nepamatoti norāda, ka tai nebija zināms kompetences pārbaudes iestādes izveidotās ekspertu komisijas novērtējums pirms intervijas. Tas tika iekļauts Sertificēšanas centra 2022. gada 17. augusta lēmumā Nr. 015/2022/E (2023. gada 24. janvāra lēmums Nr. BIS-BS-2.7-2023-2) „Eksāmena atteikums", uz kura pamata pieteicēja 2022. gada 15. novembrī iesniedza vērtēšanai citu būvprojektu un tā pašvērtējumu. Tādējādi pieteicējai no minētā lēmuma paziņošanas brīža (2022. gada 19. augusta) bija zināms kompetences pārbaudes iestādes izveidotās ekspertu komisijas novērtējums pirms intervijas 2023. gada 4. janvārī.

[2.6] Lai sniegtu novērtējumu, kompetences pārbaudes iestādes izveidotai ekspertu komisijai ir tiesības uzdot jautājumus par pieteicējas praksi un pārbaudīt pieteicējas prasmes arhitektūras jomā. Šāda kompetences pārbaudes iestādes izveidotas ekspertu komisijas rīcība nav uzskatāma par patvaļīgu vai netaisnīgu atbilstoši tiesu praksei. Piemēram, Senāts 2020. gada 7. decembra sprieduma lietā Nr. SKA-146/2020 9. punktā līdzīgā lietā norāda: *„Prasību divās stundās sagatavot tiesai adresētu procesuālu dokumentu līdz tādai pakāpei, lai tiesa to pieņemtu izskatīšanai, Senāts neuzskata par patvaļīgu, netaisnīgu vai objektīvi neizpildāmu.*

Rūpējoties par zvērināta advokāta profesijas prestižu un reputāciju, padomei ir tiesības izvirzīt šīs profesijas pretendentu pārbaudei attiecīgus standartus, kas apliecinātu viņu spēju darboties augstā profesionālā līmenī."

[2.7] Ņemot vērā minēto, ministrija secina, ka pieteicēja nav apmierināta ar Sertificēšanas centra izveidotās ekspertu komisijas novērtējumu, un nav konstatējami procesuālā taisnīguma, patvaļas aizlieguma un atšķirīgas attieksmes aizlieguma principa pārkāpumi, kas varētu ietekmēt sākotnējā lēmuma saturu. Līdz ar to lūgums atcelt sākotnējo lēmumu ir noraidāms.

[2.8] Atlīdzinājums administratīvi tiesiskajās attiecībās nozīmē, ka prasījums par atlīdzinājumu nav patstāvīgs prasījums tādā ziņā, ka persona var prasīt nevis atlīdzinājumu par jebkuru kaitējumu, bet tikai atlīdzinājumu par tādu kaitējumu, kas nodarīts ar administratīvā akta izpildi vai faktisko rīcību. Zaudējumi (kaitējums) var pastāvēt tikai kopsakarā ar nodarījumu, kura dēļ zaudējumi (kaitējums) radušies. *(Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Sagatavojis autoru kolektīvs. Dr.iur. J.Briedes zinātniskajā redakcijā. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2013, 914. lpp.)*.

No minētā izriet, ka atvainošanos var prasīt, ja pieteicējai pastāv ar sākotnējo lēmumu nodarīts kaitējums.

Ministrijas ieskatā nav konstatējamas pieteicējas norādītās pretrunas starp sākotnējo lēmumu un 2022. gada 17. augusta lēmumu Nr. 015/2022/E (2023. gada 24. janvāra lēmums BIS-BS-2.7-2023-2) „Eksāmena atteikums", jo viens lēmums pieņemts un nosūtīts pieteicējai 2022. gada 17. augustā (Būvniecības informācijas sistēmā reģistrēts 2023. gada 24. janvārī), bet sākotnējais lēmums pieņemts un nosūtīts 2023. gada 24. janvārī. Līdz ar to pieteicēja nepamatoti uzskata, ka gandrīz piecu minūšu laikā tiek pieņemti divi savstarpēji pretrunīgi un izslēdzoši lēmumi. Ministrijas ieskatā abi lēmumi ir tiesiski un pamatoti, kā arī nav konstatējamas pretrunas starp tiem.

Ievērojot minēto, nav konstatējams nodarītais kaitējums pieteicējai un Administratīvā procesa likuma 92. pantā noteiktais pamatojums atvainoties pieteicējai. Tādējādi lūgums atvainoties par Sertificēšanas centra pārprotamās rīcības sekām rakstiski ir noraidāms.

[3] Pieteicēja lēmumam nepiekrita un vērsās ar pieteikumu tiesā (*lietas 3.-6. lapa*, papildinājumi *lietas 60.-61. lapa*). Pieteikumā norādīts šāds pamatojums.

[3.1] Ministrija ar savu rīcību ir pārkāpusi Valsts pārvaldes iekārtas likuma 43. panta piekto daļu.

Pieteicējai saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 75. panta pirmās daļas 1. punktu ir pamats apstrīdēt 2023. gada 24. janvārī pieņemtos lēmumus, jo no tiem nepārprotami nav izsecināmas piešķirtās vai noraidītās tiesības. Pieteicēja 2023. gada 18. aprīļa iesnieguma papildinājumā vērsa ministrijas uzmanību uz būtisku Sertificēšanas centra pieļautu procesuālu pārkāpumu, neievērojot nolikuma 5.13. apakšpunktu. Līdz ar to ministrijai bija pienākums ne vien izvērtēt konkrētos apstākļus saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 75. panta pirmās daļas 1. punktu, bet arī pēc būtības izskatīt Sertificēšanas centra pieļautu procesuālu kļūdu atbilstoši minētā panta pirmās daļas 2. punktam.

Procesuālās kļūdas novēršanas gadījumā pastāv tiesisks pamats apstrīdēt lēmumu pēc būtības, ja procesuālā kļūda netiek novērsta, tad pieteicējai nelabvēlīgs lēmums pamatots ar ekspertu 2023. gada 17. janvāra vērtējumu, kas principā ir tikai punktu skaits – cipari.

Pieteicēja līdza izsniegt nolikuma 5.13. punktā noteiktajā kārtībā (pirms intervijas un pēc intervijas) ekspertu aizpildīto protokolu, lai varētu izsekot lēmuma pieņemšanas procesam un pārliecināties, vai vērtējums protokolā ir koriģēts, pamatojoties uz intervijas laikā pārrunāto, vai arī koriģētās vērtības ir mainītas bez tiesiska pamata – patvaļīgi. Atbilstoši Sertificēšanas centra sniegtajai informācijai tā rīcībā šāda protokola nav. Savukārt ministrija, neiedziļinoties vai neizprotot sertificēšanas kārtības norisi, lēmumā norāda, ka ekspertu komisijas novērtējums pirms intervijas tika iekļauts Sertificēšanas centra 2022. gada 17. augusta lēmumā.

Pieteicēja 2023. gada 4. janvāra intervijai iesniedza citu būvprojektu un tā pašvērtējumu, tādējādi ministrijas pieņēmums, ka pieteicējai bija zināms ekspertu vērtējums pirms intervijas, ir kļūdains.

[3.2] Publiskajā pārvaldē piemērojamais princips *in dubio pro civis* (šaubas par labu cilvēkam) nozīmē, ka iestādei, lemjot par privātpersonai nelabvēlīga administratīvā akta izdošanu, un tiesai, to kontrolējot, pamatotu šaubu gadījumā tās jātulko par labu indivīdam. Ar pamatotām šaubām šā principa kontekstā nav saprotamas jebkuras šaubas, bet gan tādas, kas ir vērstas uz lietas izmeklēšanai izšķirošiem apstākļiem un kuras lietas izskatīšanas gaitā, noskaidrojot un izvērtējot visus būtiskos lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, nav iespējams novērst. No tā izriet arī iestādes un tiesas pienākums lietu izskatīt tā, lai iespējamās šaubas tiktu pēc iespējas novērstas, kas savukārt nozīmē, ka iestādei un tiesai parasti jāuzņemas lielāka nasta lietas apstākļu noskaidrošanā (*Senāta 2019. gada 17 jūnija sprieduma Nr. SKA-79/2019 (A420163715) 10. punkts*).

Strīds nav par punktu pamatošanu, bet par to, ka nav salīdzināmo protokolu, kuri pamatotu ekspertu komisijas vērtējumu pirms un pēc intervijas. Citiem vārdiem, nav saprotams, kā iesniegto projektu un pašvērtējumu novērtējuši eksperti pirms intervijas un kā attiecīgo protokolu eksperti koriģējuši pēc intervijas.

Tādējādi ministrija lēmumā nav ievērojusi privātpersonas tiesību ievērošanas principu un izvērtējusi tā ietekmi konkrētā lēmuma pieņemšanā.

[3.3] Ja ministrija būtu pēc būtības vērtējusi procesuālo kļūdu, lēmuma saturs būtu vērsts uz administratīvā akta atcelšanu, kas nozīmētu pienākumu Sertificēšanas centram atkārtoti vērtēt iesniegto projektu, nodrošinot procesa tiesiskumu un novēršot procesuālu kļūdu.

[3.4] Tā kā 2023. gada 4. janvāra saruna bija par citiem projektiem, par ko ekspertu komisijai bija interese, tad pastāvēja tiesiskā paļāvība, ka konkrēti par iesniegto būvprojektu ekspertiem jautājumu nav, un sarunas saturs vērsts uz paplašinātas izpratnes veidošanu par citiem projektiem, kuru īstenošanā pieteicēja bijusi iesaistīta.

Ja iestādes lēmumā nav pienācīga pamatojuma, faktiski nav arī iespējams pārliecināties, vai iestādes tiesas procesā sniegtā informācija ir ņemta vērā iestādes procesa laikā vai tika piemeklēta vēlāk (*Senāta 2022. gada 20. aprīļa sprieduma lietā Nr. SKA-46/2022 (A420565812) 12. punkts*).

[3.5] Sākotnējais lēmums pamatots ar noteikumu Nr. 169 29. punktu un nolikuma 5.18. punktu. Tādējādi ir izveidojusies prettiesiska situācija, kas izpaužas kā nepareizi piemērots noteikumu Nr. 196 (acīmredzot domāti noteikumi Nr. 169 [tiesas piezīme]) 29. punkts, ko ministrija nav izvērtējusi, pieņemot lēmumu, bet atteikums uzaicināt pieteicēju uz eksāmenu, nosakot ne mazāk kā 6 mēnešu termiņu jauna pieteikuma iesniegšanai, pamatots ar iekšējo normatīvo aktu, kas privātpersonām nav saistošs.

[3.6] Pieteicēja uztur lūgumu rakstiski atvainoties par Sertificēšanas centra pārprotamās rīcības sekām turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[3.6.1] 2023. gada 24. janvārī Būvniecības informācijas sistēmā pieteicēja saņēma divus savstarpēji pretrunīgus lēmumus. Proti, lēmumu Nr. BIS-BS-2.7-2023-2 „Par kompetences novērtēšanas termiņa pagarināšanu", ar kuru nolemts lūgt pieteicējai ne vēlāk kā līdz 2022. gada 16. novembrim iesniegt vērtēšanai citu būvprojektu un tā pašvērtējumu un pagarināt kompetences novērtēšanas termiņu līdz 2023. gada 16. martam, un lēmumu Nr. BIS-BS-2.8-2023-1 „Par atteikumu izdot arhitekta prakses sertifikātu", ar kuru nolemts atzīt pieteicējas kompetenci par nepietiekošu un atteikt arhitekta prakses sertifikāta izdošanu. Lēmumi parakstīti ar piecu minūšu starplaiku.

Saistībā ar divu savstarpēji pretrunīgu lēmumu pieņemšanu Sertificēšanas centrs ir radījis emocionālas ciešanas, neziņu un neizpratni.

[3.6.2] 2023. gada 28. martā ministrija pieņēma lēmumu Nr. 3.11-2/2023/108 „Par lēmuma termiņa pagarināšanu", ar kuru nolēma pagarināt lēmuma par apstrīdēto administratīvo aktu pieņemšanas termiņu līdz 2023. gada 26. jūnijam.

[3.6.3] Lai arī apstrīdēšanas iesniegumā pieteicēja apstrīdēja abus lēmumus, ministrija izdalīja divus administratīvos procesus un pieņēma divus atsevišķus lēmumus.

2023. gada 27. jūnijā ministrija pieņēma lēmumu Nr. 3.11-2/2023/213 „Par LAS lēmuma Nr. 015/2022/E (Nr. BIS-BS-2.7.-2023-2) apstrīdēšanu", ar kuru nolēma atteikt izskatīt pēc būtības lūgumu. Ministrija bez tiesiska pamata pieņēmusi, ka runa ir par citu ar konkrēto kompetences

novērtēšanu nesaistītu Sertificēšanas centra 2022. gada 17. augusta lēmumu. Līdz šim brīdim lēmums nav nedz atsaukts, nedz kļūda atzīta, kas ir pamats uzturēt lūgumu atvainoties par 2023. gada februārī Sertificēšanas centra tiešu darbību rezultātā radušos situāciju. Savukārt 2023. gada 28. jūnijā ministrija pieņēma lēmumu.

Ministrija nav ievērojusi termiņus, kurus pati ar lēmumu noteikusi. Lai arī pieteicējas tiesiskās intereses ministrijas prettiesiskā rīcība ietekmēt vairāk negatīvi vairs nevar, tomēr vērš tiesas uzmanību, ka par Administratīvā procesa likuma 43. panta trešās daļas pārkāpumu atvainošanās nav ietverta lēmumā, kā arī nav saņemta atvainošanās citā formā.

[3.7] Līdz pārskatīt lietas ierosināšanas lēmumā noteikto pieteikuma priekšmetu daļā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Proti, lai Sertificēšanas centrs pieņemtu lēmumu par sertifikāta piešķiršanu, pēc pozitīvas pretendenta intervijas novērtēšanas seko pretendenta eksaminācija, kas ir neatņemama būvspeciālistu kompetences novērtēšanas sastāvdaļa. No šobrīd noteiktā pieteikuma priekšmeta izveidojas situācija, ka labvēlīga tiesas nolēmuma gadījumā pieteicēja iegūtu arhitekta prakses sertifikātu bez eksaminācijas un eksāmena izvērtēšanas. Tāpēc būtu izdodams labvēlīgs administratīvais akts daļā par lēmumu par kompetences interviju, kas dotu pieteicējai taisnīgas un vienlīdzīgas tiesības eksāmenā objektīvi pierādīt savas zināšanas un praksē gūto kompetenci.

[4] Ministrija rakstveida paskaidrojumā pieteikumu neatzina un lūdza to noraidīt, atsaucoties uz lēmumā norādītajiem argumentiem (*lietas 75.-76. lapa*). Papildus paskaidroja sekojošo.

[4.1] Pieteicējas ieskatā noteikumu Nr. 169 2.1. apakšpunktā deleģētais uzdevums nav izpildīts tiesiski un lietderīgi, secīgi, minētā uzdevuma rezultāts – lēmums nav tiesisks un lietderīgs.

Attiecībā uz tiesiskumu, ministrija vērš uzmanību, ka atbilstoši noteikumu Nr. 169 29. punktam, ja pretendents atkārtoti nav nokārtojis noteikumu Nr. 169 19.1.2. vai 19.2.2. apakšpunktā minēto kompetences pārbaudi, kompetences pārbaudes iestāde pieņem lēmumu par personas kompetences neatbilstību.

No lēmuma 1.7. apakšpunkta izriet, ka ekspertu vērtējumā pieteicēja nav sasniegusi minimālo nepieciešamo vērtējumu attiecīgās sadaļās, līdz ar to kompetences pārbaudes iestādei pastāv tiesisks pamats piemērot noteikumu Nr. 169 29. punktu un pieņemt lēmumu, ar kuru konstatēta pieteicējas kompetences neatbilstība, un atteikt arhitekta prakses sertifikāta izdošanu pieteicējai.

Ņemot vērā minēto, ministrijas ieskatā, lēmums ir tiesisks, un pieteicējas attiecīgais arguments nav pamatots.

Attiecībā uz lietderību, ministrija vērš uzmanību, ka, pirmkārt, noteikumu Nr. 169 29. punktā noteikts, ka administratīvais akts ir izdodams, un noteikts tā konkrētais saturs (tas ir obligātais administratīvais akts). Līdz ar to likumdevējs jau izdarījis lietderības apsvērumus, nosakot konkrētu administratīvā akta saturu. Otrkārt, arhitekta darbībai ir jāatbilst profesijas reglamentācijas mērķiem, kas noteikti likuma „Par reglamentētajām profesijām un profesionālo kvalifikāciju atzīšanu" 2. panta pirmajā daļā, proti: 1) nodrošināt profesionālās darbības atbilstību noteiktām kvalitātes prasībām un kritērijiem, ja šī darbība ir saistīta ar sabiedrības interešu aizsardzību, tās drošību un veselības aizsardzību; 2) aizsargāt atsevišķas sabiedriski nozīmīgas profesijas pret nekvalificētu personu iesaistīšanu tajās, nosakot šīm profesijām paaugstinātas prasības.

Konkrētajā gadījumā, kad eksperti ir vērtējuši, ka pieteicējas kompetence nesasniedz minimālās prasības atsevišķās sadaļās (lēmuma 1.7. apakšpunkts), ministrijas ieskatā, nav saprātīga un loģiska rīcība izdot pieteicējai arhitekta prakses sertifikātu, jo tas būtu pretēji minētajā tiesību normā noteiktajam, nodrošināt sabiedrības interešu aizsardzību un nekvalificētu personu neiesaisti arhitekta profesijā.

Ņemot vērā minēto, pieteicējas attiecīgais arguments nav pamatots.

Noteikumu Nr. 169 mērķis, lai aizsargātu sabiedrības intereses, ir pārliecināties par pieteicējas kompetences atbilstību arhitekta profesijas prasībām un tikai atbilstības gadījumā piešķirt pieteicējai arhitekta prakses sertifikātu. Līdz ar to šādā situācijā, piešķirot arhitekta prakses sertifikātu, nav jāpastāv šaubām par pretendenta kompetences atbilstību arhitekta profesijas prasībām un secīgi nav piemērojams princips *in dubio pro civis*.

[4.2] Atbilstoši tiesu praksei situācijas, kad tiek pieļauta procesuālā pārkāpuma atsevišķa pārbaude tiesā, ir izņēmums, kas attaisnojams vienīgi, ja procesuālais pārkāpums ir atstājis būtisku ietekmi uz personas tiesībām vai tiesiskajām interesēm. Būtisks aizskārums kā pieteikuma pieļaujamības priekšnoteikums likumā līdz ar to ietverts ar mērķi novērst situācijas, kad persona vēršas tiesā ar pieteikumiem par nebūtiskiem procesuālajiem pārkāpumiem, kas faktiski nekādu nopietnu tiesību aizskārumu šīm personām nav radījuši (*Senāta 2019. gada 28. februāra lēmuma lietā Nr. SKA-943/2019 21. punkts, 2017. gada 18. septembra lēmuma lietā Nr. SKA-1386/2017 9. punkts, 2015. gada 17. decembra lēmuma lietā Nr. SKA-1501/2015 4. punkts*).

Pieteikumā norādītiem iespējamiem procesuāliem pārkāpumiem, ministrijas ieskatā, nav nozīmes lietā, jo tie neatstāj ietekmi uz ekspertu vērtējumu par pieteicējas neatbilstību arhitekta profesijas prasībām un tādējādi uz noteikumu Nr. 169 29. punkta piemērošanu, kā arī uz lēmuma pieņemšanu.

[5] Sertificēšanas centrs rakstveida paskaidrojumā pieteikumu neatzina un lūdza to noraidīt (*lietas 56.-57. lapa*). Paskaidroja sekojošo.

[5.1] Saskaņā ar likuma „Par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu" arhitektūras jomā reglamentēta ir arhitekta profesija. Proti, tā ir reglamentēta profesionālā darbība, kurai ir noteiktas īpašas prasības attiecībā uz profesionālās darbības veicēja izglītību, profesionālo kvalifikāciju vai profesionālās darbības nosaukuma lietošanu. Šī likuma un attiecīgi reglamentēto profesiju viens no regulējuma mērķiem ir aizsargāt atsevišķas sabiedriski nozīmīgas profesijas pret nekvalificētu personu iesaistīšanu tajās, nosakot šīm profesijām paaugstinātas prasības (*2. panta pirmās daļas 2. punkts*), tāpēc Sertificēšanas centra kā kompetences pārbaudes institūcijas viens no būtiskākiem pārbaudes uzdevumiem ir pārliecināties, vai pretendentam piemīt pastāvīgai arhitekta prakses darbībai nepieciešamās profesionālās zināšanas, un kompetences novērtēšanas procesā pārliecinās par pretendenta teorētiskām un praktiskām zināšanām par būtiskām būvniecības prasībām, lai nodrošinātu, ka būvspeciālists sniedz drošus un kvalitatīvus projektēšanas pakalpojumus.

[5.2] Atbilstoši noteikumiem Nr. 169 Sertificēšanas centrs veica pieteicējas kompetences izvērtēšanu saskaņā ar nolikumu, izvērtējot katru pašnovērtējuma sadaļu atsevišķi ar noteikumu, ka katrā no tām ir nepieciešams iegūt vismaz minimālo punktu skaitu. Proti, pārbaude un vērtējums tika veikts, ievērojot vērtēšanas sistēmu, kas paredz, ka katrs eksperts novērtē pretendenta kompetences atbilstību, piemērojot atbilstošu punktu skaitu. Intervija ir tikai viena no pārbaudes daļām, kuras mērķis ir vēl papildus pārliecināties par pretendenta pirmssertificēšanas praksē gūtajām iemaņām, iesaisti iesniegtā būvprojekta izstrādē un sniegto ziņu patiesumu. Nereti tieši intervija un pretendenta sniegtās atbildes būvprojektēšanas un autoruzraudzības jomā sniedz plašāku ieskatu par pretendenta kompetenci un tā gatavību sniegt reglamentētu profesionālo darbību.

[5.3] 2023. gada 24. janvāra lēmums Nr. BIS-BS-2.8-2023-1 „Par atteikumu izdot arhitekta prakses sertifikātu" tika pieņemts, balstoties uz pārbaudes procesa rezultātā konstatēto. Novērtējumu veic sertificēti nozares profesionāļi, t.i., saskaņā ar noteikumu Nr. 169 20. punktu kompetences novērtēšanu nodrošina kompetences pārbaudes iestādes izveidota ekspertu komisija. Pieteicējas kompetences pārbaudei izveidotā ekspertu komisija atbilst noteikumos Nr. 169 noteiktajām prasībām.

[5.4] Saskaņā ar noteikumu Nr. 169 33. punktā noteikto kompetences pārbaudes iestāžu pieņemtie lēmumi tiek parakstīti ar drošu elektronisko parakstu un saglabāti būvspeciālistu reģistrā. Arī Ministru kabineta 2015. gada 28. jūlija noteikumu Nr. 438 „Būvniecības informācijas sistēmas noteikumi" 13. punkts noteic, ka sistēma nodrošina papīra vai elektroniska formāta dokumenta reģistrāciju, uzglabājot par dokumentu attiecīgu

informāciju. Respektīvi, jautājums par administratīvā akta spēkā esību ir vērtējams, ņemot vērā Administratīvā procesa likumā noteikto, ka administratīvais akts stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam. Pieteicējai 2022. gada 17. augusta lēmums tika paziņots, parakstot ar drošu elektronisko parakstu un nosūtot uz elektronisko pastu.

2023. gada 24. janvārī, pamatojoties uz ekspertu sniegto vērtējumu, Sertificēšanas centram bija nepieciešams pieņemt lēmumu par sertifikāta izdošanas atteikumu, taču izrādījās, ka Būvniecības informācijas sistēmas funkcionalitāte nepieļauj noformēt sertifikāta izdošanas atteikuma lēmumu, ja iepriekš sistēmā nav bijis izveidots starplēmums par novērtēšanas termiņa pagarināšanu. Lai nodrošinātu gala lēmuma noformēšanu, Sertificēšanas centrs ar pieejamiem sistēmas funkcionalitātes līdzekļiem ievietoja sistēmā jau iepriekš pieņemto lēmumu.

[5.5] Sertificēšanas centra ieskatā pieteikumā norādītais liecina, ka pieteicēja nav sapratusi, ka speciālista sertifikācija ir paredzēta, lai komisija gūtu pārliecību, ka pretendents pilnvērtīgi pārzina projektēšanas un būvprojekta vadības procesu, būvprojekta vadītāja un daļas vadītāja, kā arī autoruzrauga atbildību, citu būvspeciālista pienākumiem būvniecības procesā un administratīvajām procedūrām. Sertificēšanas centrs uzsver, ka arhitektam ir jābūt kompetentam, kā arī apveltītam ar objektīvu attieksmi pret spēju pastāvīgi sniegt sertificēta speciālista pakalpojumus, neatkarīgi no iepriekšējās dalības pakāpes vai objekta lieluma. Pieteicējas lūgums atcelt lēmumu ir vērtējama kā rīcība, kas var radīt augstu risku sabiedrības drošībai. Lai arī cilvēciski ir izprotama pieteicējas negatīvā nostāja pret ekspertu sniegto vērtējumu, kas rezultējās Sertificēšanas centra lēmuma veidā, vienlaikus Sertificēšanas centrs norāda, ka pieteicējai, saņemot šādu ekspertu vērtējumu, ir iespējams izdarīt secinājumus par trūkumiem, kas būtu novēršami un kārtot kompetences pārbaudi atkārtoti.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus un procesa dalībnieku rakstveida paskaidrojumus, secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[7] Pieteicēja iebilst pret lietā noteikto pieteikuma priekšmetu.

Tiesa konstatē, ka izskatāmā lieta ir ierosināta par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru pieteicējai tiktu izdots arhitektu prakses sertifikāts, izdošanu.

Lēmums ir pieteicējai nelabvēlīgs administratīvais akts, ar kuru atstāts negrozīts sākotnējais lēmums, ar kuru pieteicējas kompetence atzīta par nepietiekošu un atteikta arhitekta prakses sertifikāta izdošana.

Kā atzīts juridiskajā literatūrā, kontrole pēc būtības nav iespējama tur, kur sākotnējās iestādes dotais novērtējums attiecas uz konkrētu, otrreiz neatkārtojamu situāciju. Tādi gadījumi pastāv tikai tur, kur iestāde dod personas novērtējumu konkrētā situācijā (eksāmens, atbilstības novērtējums). Tādā gadījumā zināmās robežās pastāv valsts pārvaldes novērtējuma brīvība, kuru tiesa (iestāde) nevar pēc būtības pārbaudīt (*Levits E. Ģenerālklauzulas un iestādes (tiesas) rīcības brīvība (II). Likums un tiesības, 5. sēj. (2003), Nr. 7, 203. lpp.*). Administratīvo tiesu praksē ir atzīts, ka novērtējuma brīvības gadījumā tiesa nevar pārvērtēt iestādes izdarīto secinājumu pēc satura, bet var vienīgi pārbaudīt, vai iestāde nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vai būtiskus procesuālos pārkāpumus, piemēram, vai novērtējumā nav konstatējama iestādes patvaļa (*Senāta 2013. gada 11. janvāra sprieduma lietā Nr. SKA-53/2013 (A42680309) 8. punkts; 2016. gada 19 .decembra sprieduma lietā Nr. SKA-1188/2016 (A420536112) 17. punkts; 2018. gada 21. novembra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA-1522/2018 (*ECLI:LV:AT:2018:1121.A420356716.11.L) *5. punkts*).

Tātad, izskatot jautājumu par komisijas kompetences novērtēšanas vērtējumu, tiesas kompetencē ir pārbaudīt, vai tās norisē ir ievērots procesuālais taisnīgums un patvaļas aizliegums. Tiesai nav tiesiska pamata aizstāt iestādi tās darbībā un noteikt citu novērtēšanas rezultātu, atzīstot kompetenci par pietiekošu. Tiesas funkcija ir kontrolēt valsts pārvaldes darbības tiesiskumu, tāpēc tiesa var vienīgi pārbaudīt, vai iestādes rīcībā, nosakot vērtēšanas rezultātu, nav konstatējami pārkāpumi, kas ir par pamatu vērtējuma atcelšanai. Ievērojot minēto, tiesa atbilstoši savai kompetencei ir tiesīga lemt jautājumu par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu, nevis pienākuma uzlikšanu Sertificēšanas centram izsniegt arhitekta prakses sertifikātu. Tomēr lēmuma atcelšana nenozīmē kompetences atzīšanu par pietiekošu. Ja tiesa atzīs kompetences novērtējumu par prettiesisku un to atcels, Sertificēšanas centram būs pienākums pieteicējai organizēt atkārtotu izvērtēšanu un interviju.

Līdz ar to pieteikuma priekšmets izskatāmajā lietā ir pārsūdzētā lēmuma, kas pieteicējai ir nelabvēlīgs administratīvais akts, atcelšana.

[8] Pieteicēja norāda, ka ministrija ir pieļāvusi procesuālu pārkāpumu, jo ir nokavējusi lēmuma pieņemšanas termiņu. Proti, lēmuma pieņemšanas termiņš ar ministrijas lēmumu tika pagarināts līdz 2023. gada 26. jūnijam, bet lēmums pieņemts 2023. gada 28. jūnijā, t.i., pēc noteiktā termiņa.

Tiesa norāda, ka procesuālā pārkāpuma ietekme uz administratīvo aktu var būt divējāda, proti, ir pieļauts tāds procesuālo tiesību normu pārkāpums, kas ietekmēja vai varēja ietekmēt lēmumu pēc būtības, un ir pieļauts tāds procesuālais pārkāpums, kas lēmuma saturu pēc būtības neietekmēja un ietekmēt nevarēja. Senāts, attīstot iepriekšminēto atziņu, arī ir atzinis, ka procesuālo tiesību normu ievērošana nav pašmērķis, proti, formāla atsaukšanās uz procesuālo pārkāpumu nevar būt par pamatu administratīvā akta atcelšanai (*Senāta 2005. gada 22. novembra sprieduma lietā Nr. SKA-374 10. punkts, 2006. gada 17. augusta sprieduma lietā Nr. SKA-386 7. punkts*).

Tiesas vērtējumā apstāklis, ka iestāde ir kavējusies ar lēmuma pieņemšanu, var tikt vērtēts vienīgi no aspekta, vai tādējādi pieteicējam ir pieņemts nelabvēlīgāks lēmums, kā tas varētu būt, pieņemot to noteiktajā termiņā (*Senāta 2010. gada 14. oktobra sprieduma lietā Nr. SKA-403/2010 10. punkts*). Konkrētajā gadījumā nav konstatējams, ka, gadījumā, ja lēmums tiktu pieņemts noteiktajā termiņā, ministrija būtu izdevusi citādāka satura lēmumu. Līdz ar to konkrētajā gadījumā termiņa nokavējums nav ietekmējis administratīvā akta saturu un nav uzskatāms par būtisku procesuālu pārkāpumu, ko pieteikumā cita starp atzīst arī pieteicēja.

[9] Atbilstoši Būvniecības likuma 5. panta pirmās daļas 4. punktam likuma izpildei Ministru kabinets izdod būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumus, kuros nosaka: a) nosacījumus, ar kādiem fiziskajām personām izsniedz, reģistrē un anulē sertifikātu patstāvīgai praksei arhitektūras, būvniecības un elektroenerģētikas jomā, kā arī sertifikāta izsniegšanas, reģistrēšanas un anulēšanas, darbības apturēšanas un atjaunošanas kārtību; b) cik ilga praktiskā darba pieredze arhitektūras un būvniecības jomā nepieciešama, lai pretendētu uz sertifikātu patstāvīgai praksei arhitektūras un būvniecības jomā; c) kompetences pārbaudes organizēšanas nosacījumus un kompetences pārbaudes saturu; d) patstāvīgās prakses uzraudzības kārtību; e) maksas pakalpojumu apmēru, maksāšanas kārtību un saņemto līdzekļu izmantošanas kārtību; f) kompetences pārbaudes iestādes pilnvaras; g) būvspeciālistu reģistrā iekļaujamo ziņu apjomu un pārbaudes kārtību.

Saskaņā ar Būvniecības likuma 5. panta daļas 4. punktu ir izdoti noteikumi Nr. 169.

Atbilstoši noteikumu Nr. 169 2.1. apakšpunktam būvspeciālistu kompetences novērtēšanu un patstāvīgās prakses uzraudzību veic privāto tiesību juridiskā persona, kurai saskaņā ar noslēgto līgumu ministrija Valsts pārvaldes iekārtas likumā un noteikumos Nr. 169 noteiktajā kārtībā ir deleģējusi šo uzdevumu.

Saskaņā ar ministrijas un Sertificēšanas centra 2022. gada 18. janvāra deleģēšanas līguma Nr. 3.3-6/2022/886S 1.1. apakšpunktu ministrija ir

deleģējusi Sertificēšanas centram nodrošināt būvspeciālistu kompetences novērtēšanu un patstāvīgās prakses uzraudzību arhitektūras jomā arhitekta profesijā.

[10] Atbilstoši noteikumu Nr. 169 19.1.2. apakšpunktam, ja persona pretendē uz būvspeciālista sertifikāta iegūšanu tās kompetences novērtēšana arhitektūrā ietver kompetences pārbaudi. Kompetences pārbaudi nodrošina kompetences pārbaudes iestādes izveidota komisija.

Atbilstoši noteikumu Nr. 169 29. punktam, ja pretendents atkārtoti nav nokārtojis noteikumu Nr. 169 19.1.2. apakšpunktā minēto kompetences pārbaudi kompetences pārbaudes iestāde pieņem lēmumu par personas kompetences neatbilstību.

Atbilstoši nolikuma 5.1. apakšpunktam arhitekta kompetences pārbaude ir process, kurā tiek novērtēta arhitekta spēja patstāvīgi praktizēt profesijā.

Ja iesniegti visi nepieciešamie dokumenti un pretendenta izglītība un prakse ir atbilstoša pirmssertifikācijas prasībām, 10 darba dienu laikā Sertificēšanas centrs nozīmē trīs ekspertu komisiju (*nolikuma 5.10.1. apakšpunkts*). Viena mēneša laikā pēc visu nepieciešamo dokumentu saņemšanas Sertificēšanas centrs veic kompetences novērtēšanas pirmo daļu, izvērtējot pretendenta iesniegtos dokumentus un intervējot pretendentu (*nolikuma 5.11. apakšpunkts*). Katrs Sertificēšanas centra nozīmētais eksperts novērtē pretendenta kompetences atbilstību saskaņā ar veidlapā V 06 Būvprojekta pārbaudes protokols minētajiem kritērijiem („Kritēriji, pēc kuriem novērtē pretendenta kvalifikācijas un kompetences atbilstību"), piemērojot atbilstošu punktu skaitu. Rezultējošo punktu skaitu pretendentam aprēķina kā aritmētisko vidējo no visu trīs ekspertu vērtējuma. Minimālais nepieciešamo punktu skaits, lai pretendentam atļautu kārtot eksāmenu, ir 2/3 no maksimālā punktu skaita, turklāt katrā no vērtēšanas sadaļām jāiegūst noteikto minimālo punktu skaitu. Katrā no būvprojekta pašnovērtējuma sadaļām eksperti sniedz vērtējumu skalā no 0 līdz 2, kur 0-pretendentam trūkst izpratnes par attiecīgo būvprojektēšanas procesa aspektu; 1-kopumā ir izpratne, taču ir atsevišķas nebūtiskas zināšanu nepilnības; 2-pretendentam ir atbilstoša izpratne (*nolikuma 5.13. apakšpunkts*).

Tātad, lai atzītu, ka pretendenta kompetence ir pietiekama, pretendentam ir jāiegūst vismaz minimālais punktu skaits katrā vērtēšanas sadaļā, ja kādā no vērtēšanas sadaļām netiek iegūts minimālais punktu skaits, atzīstams, ka pretendenta kompetence nav pietiekama.

[11] No ekspertu vērtējuma redzams, ka pieteicēja pirmajā sadaļā kopā nav ieguvusi nepieciešamo minimālo vērtējumu – 28 punktus (iegūti ir 24 punkti), kā arī nevienā no pirmās sadaļas apakšpunktiem (tēmām): „līguma slēgšanas process", „būvprojektēšanas sagatavošana", „projektēšana un būvprojekta dokumentācijas sagatavošana", „būvprojekta vadība" un „autoruzraudzība" pieteicēja nav ieguvusi minimālo nepieciešamo vērtējumu (*lietas 9., 106.-110. lapa*), līdz ar to Sertificēšanas centrs pamatoti atzina pieteicējas kompetenci par nepietiekošu.

[12] Pieteicēja iebilst, ka lietā nav salīdzināmo protokolu, kas pamatotu ekspertu komisijas vērtējumu pirms un pēc intervijas. Pieteicējas vērtējumā tādējādi ir pieļauta būtiska procesuāla kļūda, ko ministrija nav vērtējusi, kā rezultātā pieņemts nepamatots lēmums. Proti, pieteicēja nav apmierināta ar to, ka lietā nav atspoguļots viss viņas kompetences vērtēšanas process.

Kā konstatējams no vērtēšanas protokola, katrs komisijas eksperts ir sniedzis savu vērtējumu katrā no vērtējamām tēmām un atspoguļots kopējais komisijas vērtējums (*lietas 106.-110. lapa*). Sākotnējā lēmumā ir atspoguļots komisijas piešķirto punktu skaits un uz tā pamata nolemtais, ka pieteicējas kompetence nav pietiekoša. Atbilstoši Sertificēšanas centra sniegtajai informācijai būvprojekta pārbaudes protokola sākotnējā versija ir ekspertu darba materiāls, kas netiek noformēts kā dokuments un saglabāts lietvedībā tā sākotnējā formā, ka komisija savu vērtējumu iesniedz pēc intervijas un uz tā pamata tiek sagatavots lēmums.

Tiesas vērtējumā tas, ka konkrētajā situācijā nav noformēts kā dokuments un saglabāts komisijas vērtējums pirms intervijas, nenozīmē, ka komisija būtu pieļāvusi patvaļas aizlieguma principa pārkāpumu, jo komisija ir sniegusi savu vērtējumu katrā no vērtējamām tēmām. Tas vien, ka sākotnējais vērtējums un gala vērtējums būtu atšķirīgs, nebūtu pamats secinājumam, ka ir pieļauts patvaļas aizlieguma principa pārkāpums, kā arī tas nekādā veidā neietekmētu sākotnējā lēmuma pieņemšanu, jo jebkurā situācijā lēmums tiktu pieņemts, pamatojoties uz ekspertu komisijas gala vērtējumu. Ne ministrija, ne tiesa nav tiesīga pēc būtības pārskatīt komisijas vērtējumu. Turklāt pieteicēja iebilst pret novērtējuma skaitlisko vērtību, bet nenorāda un neargumentē, kā pieteicējas prāt izpaudies iespējams patvaļas aizlieguma principa pārkāpums. Pieteicēja arī nenorāda, ka attiecībā uz pieteicējas kompetences novērtēšanu arhitektūras jomā nebūtu ievērots procesuālais taisnīgums, vai tiktu pārkāpts atšķirīgas attieksmes aizlieguma princips, vai piemērots citādāks vērtēšanas process nekā pārējiem arhitekta sertifikāta pretendentiem. Tiesa nekonstatē arī administratīvā akta pamatojuma trūkumu, jo sākotnējā lēmumā norādītais par to, ka pieteicēja nav ieguvusi nepieciešamo minimālo vērtējumu, kas ir pamats atzīt kompetenci par nepietiekošu, arī ir akta pamatojums.

[13] Attiecībā uz pieteikumā izteiktajiem iebildumiem, ka 2023. gada 24. janvārī Būvniecības informācijas sistēmā pieteicēja saņēma divus savstarpēji pretrunīgus lēmumus, no kuriem nav iespējams nepārprotami izsecināt, kādas ir pieteicējai piešķirtās, apstiprinātās vai noraidītās tiesības, tiesa norāda sekojošo.

Kā konstatējams no lietas materiāliem, 2022. gada 17. augustā Sertificēšanas centrs ir pieņēmis lēmumu Nr. 015/2022/E, ar kuru pieteicēju atteikts uzaicināt uz eksāmenu, lūgts līdz 2022. gada 16. novembrim iesniegt vērtēšanai citu būvprojektu un tā pašvērtējumu un pēc minēto dokumentu iesniegšanas atkārtoti veikt pieteicējas kompetences novērtēšanu (*lietas 17. lapa*). 2022. gada 15. novembrī pieteicēja ir iesniegusi vērtēšanai citu būvprojektu un tā pašvērtējumu (*lietas 29.-46. lapa*). Ievērojot, ka pieteicēja izpildīja 2022. gada 17. augusta lēmumā Nr. 015/2022/E noteikto un noteiktajā terminā iesniedza vērtēšanai citu būvprojektu un tā pašvērtējumu, Sertificēšanas centrs pieteicēju uzaicināja uz kompetences pārbaudes pirmo daļu – interviju ar ekspertu komisiju 2023. gada 4. janvārī (*lietas 19. lapa*). Atbilstoši Sertificēšanas centra sniegtajiem paskaidrojumiem 2023. gada 24. janvārī, lai nodrošinātu gala lēmuma – sertifikāta izdošanas atteikuma – noformēšanu, Sertificēšanas centrs ievietoja sistēmā 2022. gada 17. augusta lēmumu Nr. 015/2022/E, jo Būvniecības informācijas sistēmas funkcionalitāte neļāva noformēt gala lēmumu, ja iepriekš sistēmā nav bijis izveidots starplēmums par novērtēšanas termiņa pagarināšanu.

Tātad 2023. gada 24. janvārī sistēmā ievietotais lēmums par kompetences novērtēšanas termiņa pagarināšanu nav jauns Sertificēšanas centra izdots lēmums attiecībā uz pieteicēju, bet 2022. gada 17. augusta lēmums Nr. 015/2022/E, ko pieteicēja jau ir izpildījusi 2022. gada 15. novembrī, iesniedzot vērtēšanai citu būvprojektu un tā pašvērtējumu, uz kura pamata pieteicējas kompetences vērtēšana ir notikusi 2023. gada 4. janvārī un secīgi izdots 2023. gada 24. janvāra lēmums, ar kuru pieteicējas kompetence atzīta par nepietiekošu un atteikts izdot arhitekta prakses sertifikātu. Līdz ar to pieteicējas iebildumi nav pamatoti.

[14] Tiesa atzīst par pamatotu pieteicējas iebildumu, ka ministrijas pieņēmums, ka pieteicējai bija zināms Sertificēšanas centra ekspertu vērtējums pirms 2023. gada 4. janvāra intervijas, ir kļūdains, jo eksperti vērtēja 2022. gada 15. novembrī iesniegto projektu un tā pašvērtējumu, kā arī intervijas laikā pieteicējas prezentēto projektu, līdz ar to 2022. gada 17. augusta vērtējums uz to nav attiecināms. Vienlaikus tiesa norāda, ka minētajam apstāklim nav izšķirošas nozīmes, jo, kā tiesa norādīja iepriekš, sākotnējā vērtējuma un gala vērtējuma atšķirības nekādā veidā neietekmētu lēmuma pieņemšanu un tā rezultātu, proti, ka kompetence nav pietiekoša.

[15] Nav pamatots pieteicējas iebildums, ka Sertificēšanas centrs nepareizi piemērojis noteikumu Nr. 169 29. punktu, kas noteic, ja pretendents atkārtoti nav nokārtojis noteikumu Nr. 169 19.1.2. apakšpunktā minēto kompetences pārbaudi kompetences pārbaudes iestāde pieņem lēmumu par personas kompetences neatbilstību.

Kā konstatējams no lietas materiāliem, Sertificēšanas centrs 2022. gada 17. augustā ir pieņēmis lēmumu (*lietas 17., 21. lapa*), ar kuru nolemts atteikt pieteicēju uzaicināt uz eksāmenu, lūgt pieteicējai ne vēlāk kā līdz 2022. gada 16. novembrim iesniegt vērtēšanai citu būvprojektu un tā pašvērtējumu, pēc minēto dokumentu iesniegšanas atkārtoti veikt pieteicējas kompetences novērtēšanu un pagarināt kompetences novērtēšanas termiņu līdz 2023. gada 16. martam. Lēmums pamatots ar noteikumu Nr. 169 28. punktu un nolikuma 5.18. apakšpunktu, jo pieteicēja nav ieguvusi nolikuma 5.13. apakšpunktā noteikto minimālo vērtējumu. Pieteicēja, izpildot minētajā lēmumā noteikto, 2022. gada 15. novembrī iesniedza vērtēšanai citu būvprojektu un pašnovērtējumu. Ekspertu komisija 2023. gada 4. janvārī veica atkārtotu pieteicējas kompetences vērtēšanu. Atbilstoši ekspertu vērtējumam arī atkārtotā kompetences pārbaudē pieteicēja pirmajā sadaļā nav ieguvusi nepieciešamo minimālo vērtējumu – 28 punktus, kas ir pamats atzīt pieteicējas kompetenci par nepietiekošu. Līdz ar to Sertificēšanas centrs pamatoti sākotnējo lēmumu ir pamatojis ar noteikumu Nr. 169 29. punktu, kā to pamatoti lēmumā norāda arī ministrija.

[16] Pieteicēja lūdz atlīdzināt nemantisko kaitējumu – Sertificēšanas centram rakstveidā atvainoties pieteicējai par pārprotamās rīcības sekām.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 92. pantam ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai nemantisko kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību. Saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 4. panta pirmo daļu iestāde zaudējumu var nodarīt ar darbību, izdodot prettiesisku administratīvo aktu vai veicot prettiesisku faktisko rīcību, vai arī ar bezdarbību, ja iestādei bija pienākums rīkoties, bet tā prettiesiski nav rīkojusies.

Tā kā tiesības uz atlīdzinājumu personai ir tikai tādos gadījumos, kad konstatēts administratīvā akta vai faktiskās rīcības prettiesiskums, bet tiesa tādu nekonstatēja, prasījums par nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumu nav pamatots un ir noraidāms.

[17] Apkopojot visu spriedumā konstatēto un secināto, tiesa pārsūdzēto lēmumu atzīst par tiesisku un pamatotu, pieteicējas pieteikums līdz ar to ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 246.-251., 289. pantu, 290. panta pirmo daļu, 291. panta pirmo daļu tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Ekonomikas ministrijas 2023. gada 28. jūnija lēmuma Nr. 3.11-2/2023/221 atcelšanu un pienākuma uzlikšanu biedrības „Latvijas Arhitektu savienība" Sertificēšanas centram rakstveidā atvainoties pieteicējai par pārprotamās rīcības sekām.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajai apgabaltiesai viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese S. Pujāte